

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: ΝΙΚΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: ΑΧΑΪΑΣ

ΑΝΑΦΟΡΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ:

- Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Θέμα: Τροποποίηση στους ποινικούς κώδικες

Σχετικά με το δημοσίευμα της εφημερίδας «ΓΝΩΜΗ» (6 & 7.2.2012) και τις θέσεις του αντιεισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Φώτη Μακρή για τροποποίηση στους ποινικούς κώδικες.

Αρ. Πρωτ.
Πάτρα

Ο αναφέρων Βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

ΠΑΒ	2615
20 ΦΕΒ. 2012	

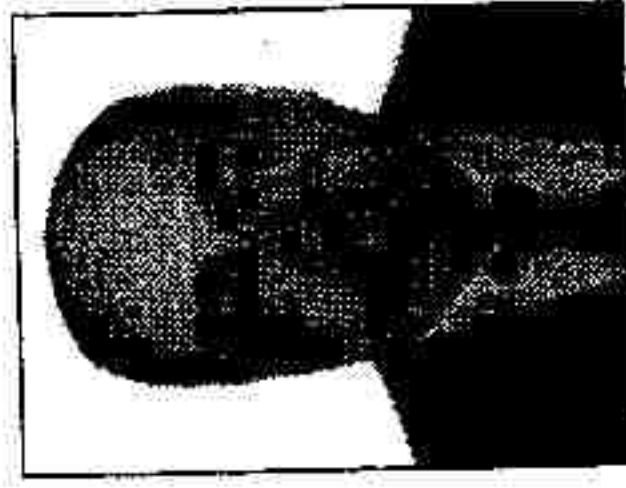
Το Ν/Σ του Υπουργείου Δικαιοσύνης «για τη δίκαιη δίκη και την αντιμετώπιση φαινομένων αρνησιδικίας»

Τροποποίηση στους ποινικούς κώδικες

Η «Π.Γ.» δημοσιεύει σήμερα το 2ο και τελευταίο μέρος της ομιλίας του αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, κ. Φώτη Μακρή, σε εκδήλωση της Ένωσης Ελλήνων Δικονομολόγων με θέμα: «Παρατηρήσεις επί των επιχειρημάτων τροποποιήσεων στους ποινικούς κώδικες με το Ν/Σ του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Για τη δίκαιη δίκη και την αντιμετώπιση φαινομένων αρνησιδικίας»

Β. ΕΠΙΒΑΡΥΝΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

1) Η παροχή άδειας επανεισόδου του απελαθέντος Ορίζεται ότι το δικαστήριο που αποφασίζει την απέλαση του αλλοδαπού δράστη επιβάλλει σ' αυτόν απαγόρευση επανεισόδου του στη χώρα για χρονικό διάστημα 10 ετών ή επί αόριστον. Το Συμβούλιο Πλημ/κών του τόπου του δικαστηρίου, που επέβαλε την απέλαση, μετά γνώμη της αρμόδιας αστυνομικής αρχής, μπορεί να επιτρέψει την επιστροφή του στη χώρα ύστερα από αίτησή του, αφού περάσει μια τριετία από την εκτέλεση της απέλασης ή και χωρίς χρονικό περιορισμό στην περίπτωση που αυτός έχει τελώσει γάμο με Έλληνα υπήκοο ή πρόκειται για παλιννοστούντα ομογενή (ά. 74 παρ. 3 ΚΠΔ, ως τροπ. με ά. 23 παρ. 2 Ν/Σ).

Του ΦΩΤΙΟΥ
ΜΑΚΡΗ
ΑΝΤΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Παρ. Η διάταξη δημιουργεί εγγενή προβλήματα απόδειξης της εξέλιξης των λόγων που επέβαλαν την απέλαση. Η αρμοδιότητα του δικαστηρίου θα βασίζεται στις βεβαιώσεις της αστυνομικής αρχής και θα διεξάγεται απλώς μια καθαρή διεκπεραιωτική εργασία. Η προσθήκη της αρμοδιότητας αυτής, που ανήκει στον κύκλο του δικητικού δικαίου, αποτελεί καινούργια ύλη που αυξάνει το δικαστηριακό έργο.

2) Ο έλεγχος των ανώτατων ορίων κράτησης των υπό απέλαση αλλοδαπών

Προβλέπεται ότι ο αλλοδαπός μέχρι την εκτέλεση της απέλασής του παραμένει υπό κράτηση σε ειδικούς χώρους των καταστημάτων κράτησης με εντολή του εισαγγελέα πλημ/κών του τόπου έκδοσης της ποινής. Το ανώτατο όριο της κράτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το εξάμηνο, πλην όμως το Συμβούλιο Πλημ/κών του τόπου κράτησης μπορεί να την παρατείνει διαδοχικά δύο φορές, για έξι μήνες κάθε φορά, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως όταν ο αλλοδαπός αρνείται να συνεργασθεί με τις αρχές ή όταν καθυστερεί η λήψη των ταξιδιωτικών του εγγράφων (ά. 76 παρ. 4 περ. 5 ΠΚ ως αντικ. με ά. 23 παρ. 2 Ν/Σ). Παρ. Η παρεχόμενη αρμοδιότητα στο Συμβούλιο Πλημ/κών να ελέγχει τα ανώτατα όρια της κράτησης των υπό απέλαση αλλοδαπών είναι καινούργια και επιβαρύνει την ποινική διαδικασία. Η απόφαση του δικαστηρίου θα στηρίζεται στις βεβαιώσεις των αστυνομικών αρχών και το δικαστήριο θα επιδίδεται και εδώ σε μια απλή διεκπεραιωτική εργασία.

υπέρ της απάλειψης της τροποποιητικής αυτής διάταξης (Πρακτικό 4/21-12-11).

4) Η απαγόρευση αναβολής της δίκης για σημαντικούς λόγους για τρίτη φορά

Με το Ν/Σ (ά. 349 παρ. 4 ΚΠΔ, όπως τροπ. με το ά. 33 παρ. 4 του Ν/Σ) ορίζεται ότι το δικαστήριο μπορεί να δώσει δεύτερη αναβολή της δίκης για σοβαρούς λόγους υγείας ή για λόγους ανώτερης βίας μόνο εφόσον εμπεριστατωμένα διαπιστώσει ότι το κάλυμα δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με διακοπή της δίκης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες. Κάθε άλλη αναβολή απαγορεύεται και το δικαστήριο οφείλει να την αντιμετωπίσει μόνο με τη δυνατότητα της διακοπής της δίκης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες μέχρι τρεις φορές.

Παρ. Η απαγόρευση της αναβολής ανεξαρτήτως του προβλλομένου λόγου μετά τη δεύτερη αναβολή είναι εσφαλμένη γιατί αντιβαίνει στην κοινή λογική και στη φύση του πράγματος.

5) Η υποχρεωτική εκδίκαση των αναβαλλομένων υποθέσεων από τον ίδιο δικαστή

Ορίζεται η αναβολή για σημαντικούς λόγους γίνεται σε δικασίμο, στην οποία προεδρεύει ο ίδιος δικαστής που προήδρευσε του δικαστηρίου που χορήγησε την αναβολή. Οι δικαστές αυτές είναι ιδιαίτερες και απαγορεύεται να προσδιορισθούν σε αυτές άλλες υποθέσεις (ά. 349 παρ. 3 ΚΠΔ, ως τροπ. με ά. 33 παρ. 5 Ν/Σ).

Παρ. Η ρύθμιση υποκρύπτει δυσπιστία προς τους δικαστές ότι οι αναβολές δίνονται από λόγους φυγοπονίας και ελλείψεως σθένους. Η ρύθμιση είναι πρακτικώς δυσεφάρμοστη, γιατί θα προσκώψει στην αδυναμία προγραμματισμού των υπηρεσιών των δικαστών και επιπλέον θα φαινομενικά κιδεύσει το σύστημα των κληρώσεων, αφού οι δικαστές που θα μετέχουν στις ιδιαίτερες δικασίμους δεν θα μπορούν να μετέχουν σ' αυτές.

6) Η επίλυση της διαφωνίας ανακριτή και εισαγγελέα για την προσωρινή κράτηση

Ορίζεται ότι σε περίπτωση διαφωνίας για την προσωρινή κράτηση ή για τους όρους που πρέπει να τεθούν στον κατηγορούμενο αποφασίζεται το τριμελές πλημ/κείο, το οποίο συνεδριάζει σε συμβούλιο, εντός 24 ωρών από τότε που απολογήθηκε ο κατηγορούμενος και αποφασίζει, αφού ακούσει τον εισαγγελέα και τον κρατούμενο. Όταν ανακύψει διαφωνία για την προσωρινή κράτηση, ο ανακριτής οφείλει να εκδώσει αμέσως ένταλμα σύλληψης του κατηγορούμενου, το οποίο ισχύει μέχρι την έκδοση της

Γ. ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ

1) Η πεισματοποίηση πλημμελησιακών πράξεων

Με το Ν/Σ προβλέπεται πεισματοποίηση των αξιόποινων πράξεων της βλαστημίας, της ελαφριάς σωματικής βλάβης, της ελαφριάς σωματικής βλάβης από αμέλεια, της ελαφριάς ή ευτελούς αξίας φθοράς ξένης ιδιοκτησίας, της αυτοδικίας, της απειλής, της εξύβρισης, της δυσφήμισης και της επαπειλής (ά. 198 παρ. 2, 308 παρ. 1, 314 παρ. 1, 331, 381 παρ. 2 και 407 ΠΚ).

Παρ. Η επιχειρούμενη πεισματοποίηση θα προκαλέσει δυσήματα προβλήματα: α) θα μετακυλήσει το δικαστηριακό φορτίο από τα πλημ/κεία στα Πταισματοδικεία, β) επείδη οι αποφάσεις του Πταισματοδικείου δεν καθαρογράφονται, θα πρέπει να επακολουθήσει διάταξη για την καθαρογραφή των αποφάσεων και γ) θα προκαλέσει σειρά

α) Η υποχρέωση απόσπλησης του υπό απέλαση κρατουμένου

Προβλέπεται ότι αν η απέλαση είναι ανέφικτη, το δικαστήριο που την επέβαλε την αναστέλλει και επιβάλλει στον αλλοδαπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 100 παρ. 3 του ΠΚ (ά. 76 παρ. 4 περ. γ. ΠΚ ως αντικ. με το ά. 23 παρ. 2 Ν/Σ).

Παρ. Πρόκειται για καινούργια ύλη, που θα επιβαρύνει το δικαστηριακό έργο, ενώ μπορούσε κάλλιστα η απέλαση να ρυθμίζεται διοικητικά. Με τις παραπάνω διαδικασίες, στις οποίες πρέπει να προστεθεί και η ενασχόληση των δικαστηρίων με τις επανειλημμένες ανηρνήσεις κατά της κράτησης που αναπόφευκτα θα υποβάλλουν οι κρατούμενοι αλλοδαποί, το δικαστηριακό έργο θα διογκωθεί υπέρμετρα.

Να σημειωθεί ότι η Ολομέλεια του ΑΠ δεν συμφωνεί με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις των άρθρων 74 και 99 ΠΚ προτείνοντας ότι πρέπει να συνεχίσει να ισχύει το σημερινό καθεστώς της υποχρεωτικής απέλασης του αλλοδαπού με την καταδίκη σε οποιαδήποτε ποινή και η επιτροπή του να επιτρέπεται με Απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης (Πρακτικό 23/20-12-11).

4) Η απαγόρευση στον ανακριτή να επαναλάβει ανακριτικές πράξεις

Προβλέπεται ότι, αν προηγήθηκε προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση, ο ανακριτής δεν επαναλαμβάνει τις ανακριτικές πράξεις που έχουν γίνει στο πλαίσιο τους. Μόνο όταν κρίνει ότι οι πράξεις δεν έγιναν νομότυπα ή όταν σε εξαιρετικές περιπτώσεις, χρειάζονται ειδική συμπλήρωση, τις επαναλαμβάνει. Για την επανάληψη όμως αυτών απαιτείται σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα (ά. 248

εγκυκλιών χρημάτων, όπως μισός θα κινεί την ποινική δίωξη, ο δημόσιος κατήγορος ή ο Πταισματοδίκης, ποιος θα παρίσταται στο Πταισματοδικείο, ο δημόσιος κατήγορος ή ο εισαγγελέας και ποιος θα συντάσσει το κατηγορητήριο.

2) Η μη επίδοση στον εγκαινούντα της απορριπτικής Διάταξης του εισαγγελέα για την έγκλησή του

Κατά το ά. 47 ΚΠΔ ο εισαγγελέας αν κρίνει την έγκληση ως νομικά ή ουσιαστικά αβάσιμη ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης την απορρίπτει με αιτιολογημένη διάταξη του, η οποία επιδίδεται στον εγκαινούντα. Κατά της απορριπτικής Διάταξης ο εγκαινών έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή στον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την επίδοσή της.

Κατά το Ν/Σ (ά. 28 παρ. 2) η επίδοση της Διάταξης καταργείται. Με συνέπεια ο εγκαινών, ο οποίος έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή μέσα σε τρεις μήνες από την έκδοσή της, οφείλει να παρακολουθεί καθημερινώς τα οικεία βιβλία της Εισαγγελίας προκειμένου να πληροφορηθεί για την τύχη της έγκλησής του.

Παρ. Η κατάργηση της επίδοσης της απορριπτικής Διάταξης του Εισαγγελέα στους εγκαινούντες, ενώ παράλληλα δίνεται σ' αυτούς το δικαίωμα να ασκήσουν εναντίον της προσφυγές, θα δημιουργήσει πρόσθετες επιβαρύνσεις στις Εισαγγελίες. Θα υποχρεώσει τους εγκαινούντες είτε να περιοδεύουν από γραφείο σε γραφείο της Εισαγγελίας για να πληροφορηθούν για την τύχη των εγκλήσεών τους, είτε να υποβάλλουν επανειλημμένως αιτήσεις για να τους γνωστοποιηθεί η πορεία τους.

3) Η αναβολή της δίκης πριν από τη δικάσιμο

Κατά το Ν/Σ αν ο λόγος αναβολής αναφανεί πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο, ο διάδικος ή το σύνηγορός του οφείλει, με ποινή το παράδεκτο της πρόβολής του λόγου αυτού ενώπιον του δικαστηρίου, να γνωστοποιήσει αυτόν εγγράφως στον αρμόδιο εισαγγελέα. Για την αναβολή αποφασίζει το δικαστήριο σε συμβούλιο, αφού ακούσει τη γνώμη του εισαγγελέα... Ο γραμματέας της αρμόδιας εισαγγελίας ενημερώνει τους μάρτυρες και τους νομιμοποιηθέντες διαδίκους για τη νέα δικάσιμο. Παρ. Η θεσπιζόμενη αρμοδιότητα του δικαστηρίου για αναβολή της δίκης πριν από τη δικάσιμο είναι δυσεφάρμοστη. Πρώτον, είναι ανέφικτο το δικαστήριο πριν από τη δικάσιμο να συνεδριάζει κάθε ημέρα για να αποφασίζει για τις αιτούμενες αναβολές. Δεύτερον, το αναγραφόμενο από βλητο του αιτήματος της αναβολής στο δικαστήριο, εύκολα καταρρίπτεται με την επίκληση νέων αποδείξεων. Και τρίτον, η ενημέρωση από το γραμματέα την προτεραιότητα της δικάσιμου για την αναβολή δεν είναι εφικτή. Να σημειωθεί ότι η Ολομέλεια της Εισαγγελίας του Α.Π. Γνωμοδότησε

απόφασης (ά. 283 παρ. 1 ΚΠΔ, ως τροπ. με ά. 31 παρ. 2 Ν/Σ). Αρχικά το Ν/Σ όριζε ότι το δικαστήριο αποφαίνεται την ίδια ημέρα, που απολογήθηκε ο κατηγορούμενος.

Παρ. Η ρύθμιση είναι πρακτικώς δυσεφάρμοστη. Πρώτον, ως προς τη διαδικασία, δεν προβλέπεται γραπτή πρόταση του εισαγγελέα, ο οποίος με την πρότασή του θα διαφωτίσει το δικαστήριο σχετικά με την κατηγορία. Δεύτερον, ως προς το ένταλμα συλλήψεως, ο ανακριτής θα υποχρεωθεί να εκδώσει ένταλμα συλλήψεως παρά την ενδεχόμενη διαφωνία του. Και τρίτον, ως προς το χρόνο του ενός 24ώρου, ο χρόνος αυτός είναι ασφυκτικά συμπιεσμένος. Η ρύθμιση παραγνwrίζει πρώτον, ότι οι διαφωνίες ανακύπτουν σε περίπλοκες και ογκώδεις υποθέσεις με πολλά νομικά και πραγματικά ζητήματα, και δεύτερον ότι η προσωρινή κράτηση είναι το επαχθέστερο μέτρο του δικονομικού καταναγκασμού, που απαιτεί περισσή μελέτη και νηφάλια σκέψη. Γι' αυτό δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται διεκπεραιωτικά, πρόχειρα και βεβιασμένα.

ΤΕΛΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Οι θεσπιζόμενες τροποποιήσεις με το Ν/Σ του Υπουργείου Δικαιοσύνης είναι ελλειπτικές, ελαττωματικές και δεν επιλύουν τα προβλήματα της ποινικής δικαιοσύνης που διακηρύσσουν ότι στοχεύουν.

Είναι προβληματικές ως προς τη συμβατότητά τους με το Σύνταγμα και με την ΕΣΔΑ, επιβαρυντικές της ποινικής διαδικασίας και εισάγουν χρονοβόρες, δυσλειτουργικές διαδικασίες που θα βαλτώσουν ακόμη περισσότερο την ποινική δίκη. Η αργόσυρτη δίκη θα καταστεί περισσότερο αργόσυρτη. Και το επιμύθιο, οι εμβολωματικές ρυθμίσεις δεν ορθοδοτούν την χωλαίνουσα ποινική δίκη, αλλά την ακρωτηριάζουν.

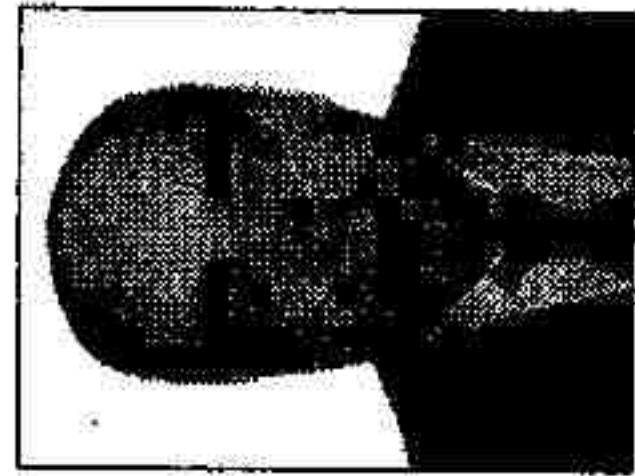

Τροποποίηση στους ποινικούς κώδικες

Το Ν/Σ του Υπουργείου Δικαιοσύνης «για τη δίκαιη δίκη και την αντιμετώπιση φαινομένων αρνησιδικίας»

ΜΕΡΟΣ ΙΟΝ

Η «Γ» δημοσιεύει από σήμερα σε συνέχεια την ομιλία του αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, κ. **Φώτη Μακρή**, σε εκδήλωση της Ένωσης Ελλήνων Δικονομολόγων με θέμα: «Παρατηρήσεις επί των επιχειρούμενων τροποποιήσεων στους ποινικούς κώδικες με το Ν/Σ του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Για τη δίκαιη δίκη και την αντιμετώπιση φαινομένων αρνησιδικίας».

Του **ΦΩΤΙΟΥ ΜΑΚΡΗ**
ΑΝΤΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

1.- Η ΠΛΗΘΥΝΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟΥΣ ΠΟΙΝΙΚΟΥΣ ΚΩΔΙΚΕΣ

Μεταξύ των ετών 1979 και 2011, ήτοι σε διάστημα 32 ετών, δημοσιεύθηκαν 44 τουλάχιστον νόμοι που τροποποίησαν άμεσα διατάξεις του ΚΠΔ. Στον αριθμό αυτό δεν συγκαταλέγονται διατάξεις, με τις οποίες προστέθηκαν νέες παράγραφοι σε ένα άρθρο. Οι τροποποιητικοί αυτοί νόμοι τις περισσότερες φορές αναφέρονται σε ίδια άρθρα και δημοσιεύθηκαν κατά το ίδιο ημερολογιακό έτος. Χαρακτηριστικά το άρθρο 287 υπέστη επτά (7) τροποποιήσεις, τα 114 και 282 έξι (6), τα 11, 349 και 471 πέντε (5), τα 31, 43, 308, 340, 375, 435, 478, 489, 497 και 572 τέσσερες. Και έπεται η συνέχεια.

Όλες οι τροποποιήσεις πτλοφορήθηκαν ότι έγιναν για την επιτάχυνση της ποινικής δίκης και για την προσαρμογή στις αρχές της δίκαιης δίκης, σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ (του Στρασβούργου). Και οι δύο όμως αυτοί διακρινόμενοι στόχοι παραμένουν μέχρι σήμερα απρόσπτοι ως όηλιο πρόβλημα και η Πολιτεία δο-λιχοδormeí συνεχώς στο διάβα του χρόνου για την κα-τάκτησή τους.

2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Με το νομοσχέδιο επέρχονται πολλές τροποποιήσεις στους ποινικούς μας κώδικες, άνω των 100. Οι περισσότερες από τις εισαγόμενες τροποποιήσεις κρίνονται **πομπικές** και **κατασκευαστικές** στην ερμηνεία των άρθρων α. σε προβληματικές ως προς τη συνταγματικότητα και ως προς την αρχή της δίκαιης δίκης, β. σε επιβαρυντικές της ποινικής διαδικασίας και γ. σε δυσλειουργικές στην απονομή της δικαιοσύνης.

α. Οι προβληματικές ως προς τη συνταγματικότητα και την αρχή της δίκαιης δίκης.

1) Η ίδρυση ποινικών Μονομελών Εφετών Κακουρ-γιμάτων.

Με το άρθρο 20 του Ν/Σ συνιστώνται για πρώτη φορά

να ενεργήσει τη σχετική επιμέτρηση είναι μόνο το τα-κτικό ποινικό δικαστήριο και όχι ο εισαγγελέας. Ο κα-θορισμός συνολικής ποινής δεν αποτελεί απλώς μια αριθμητική πράξη, αλλά συνιστά μια γνήσια δικαστική απόφαση, κατά την οποία γίνεται προσαύξηση της ποι-νής – βάσης με καθοριζόμενους από το νόμο επιμε-τρητικούς κανόνες (άρθρα 79 και 94 ΠΚ), η εφαρμογή των οποίων είναι έργο του τακτικού δικαστή.

3) Η προκαταβολική κατάθεση παραβόλων για το πα-ραδεκτό εγκλήσεων και προσφυγών

Κατά τα άρθρα 46, 48 και 322 ΚΠΔ, όπως τροποποι-ούνται με τα άρθρα 28 παρ. 1, 4 και 33 παρ. 3 Ν.Σ., εκεί-νος που υποβάλλει έγκληση ή ασκή προσφυγή κατά της διατάξεως του εισαγγελέα ή κατά του κλητήριου θε-σπίσματος οφείλει να καταθέσει παράβολο υπέρ του Δη-μοσίου, που ανέρχεται σε 100 Ε. μεν στην έγκληση, σε 300 Ε. δε στις προσφυγές. Αλλιώς, η έγκληση και η σχε-τική προσφυγή απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Εξαι-ρούνται τα εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσής της γενετήσιας ζωής, τα εγκλήματα της ενδοοικογενειακής βίας, της υπε-ρημερίας ανοραστή γεωργικών προϊόντων (ΑΝ 690/45) και οι αξιόποινες παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας (α. 28 Ν.3996/11).

Παρ. Η θέσπιση της προκαταβολικής αυτής κατάθεσης παραβόλων για την ενεργοποίηση της ποινικής διαδι-κασίας αντιβαίνει τόσο στο δικαίωμα της δικαστικής ακρό-ασης και της ελεύθερης πρόσβασης στη δικαιοσύνη, όσο και στην αρχή της αυτεπάγγελης δίωξης των εγκλη-μάτων.

4) Η κατάργηση της αυτοπρόσωπης εμφάνισης του κα-τηγορουμένου ή του συνηγόρου του στα δικαστικά συμ-βούλια, εφόσον το ζητήσει (α. 309, 287 ΚΠΔ)

Με την τροποποίηση, που γίνεται με το α. 32 του Ν/Σ, ορίζεται ότι το δικαστικό συμβούλιο συνεδριάζει χωρίς την παρουσία του εισαγγελέα και των διαδίκων και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, μπορεί να διατάξει την εμφάνιση ενώπιόν του όλων των διαδίκων, οπότε καλείται και ο εισαγγελέας. Η κατάρ-γηση της αυτοπρόσωπης εμφάνισης έγινε, όπως ανα-φέρει η Αππολ. έκθεση διότι από εκπροσώπους του νο-μικού κόσμου της χώρας διατυπώθηκε η άποψη ότι η υποχρεωτική εμφάνιση των διαδίκων τείνει να παραλύσει την ενδιάμεση διαδικασία.

Για τον ίδιο λόγο, η προσωπική εμφάνιση του κατηγο-ρουμένου καταργήθηκε και στην περίπτωση που το δι-καστικό συμβούλιο αποφαινείται για την εξακολούθηση ή την παράταση της προσωρινής του κράτησης (α. 287 ΚΠΔ ως τροπ. με α. 32 του Ν/Σ).

Προκειμένου να παρακαμφθεί η παραβίαση της ισότη-τας των όπλων λόγω της παρουσίας του εισαγγελέα στο

Μονομελή Εφετεία Κακουργημάτων, στα οποία υπάγονται η εκδίκαση ορισμένων κακουργημάτων, εκτός εκείνων που απειλείται από το νόμο ποινή ισόβιας κάθειρξης. Τοίτο, αναφέρεται στην απολογική έκθεση, γίνεται προς εξυπηρέτηση δύο στόχων, αφενός μεν της ταχύτητας στην εκδίκαση των υποθέσεων, αφετέρου δε της τόνωσης της ευθύνης του δικαστή.

Παρατήρηση. Με το άρθρο 97 Σ. τίθεται, ως γνωστό, ο κανόνας ότι τα κακουργήματα δικάζονται από τα ΜΟΔ, που συγκροτούνται από τακτικούς δικαστές και ενόρκους και η εξαίρεση ότι ορισμένα κακουργήματα, όσα είχαν υπαχθεί μέχρι τότε με συντακτικές πράξεις, ψηφίσματα και ειδικούς νόμους, αλλά και από άλλα το επίτροφο νεότερος νόμος, δικάζονται από τα Εφετεία. Πλην όμως τα Εφετεία, που είχε υπόψη του ο συνταγματικός νομοθέτης του 1975, ήταν τα Πενταμελή 1ου βαθμού και τα Επταμελή 2ου βαθμού. Ήδη με το Νόμο 969/79 τα Εφετείας μεταβλήθηκαν σε τριμελή και σε πενταμελή αντίστοιχα.

Με το νομοσχέδιο επιχειρείται μία περαιτέρω μείωση της σύνθεσης σε μονομελή και σε τριμελή εφετεία. Επομένως, εφόσον η συνταγματική διάταξη τούτο ορίζει, δεν αποτελεί απλώς ευχή, αλλά συνιστά κατεύθυνση αρχή προς το νομοθέτη να υπαγάγει βαθμιαία όλα τα κακουργήματα στα ορκωτά Μονομελή και σε τριμελή Εφετεία Κακουργημάτων δεν είναι συμβατή με το Σύνταγμα. Σημειωτέο, ότι η Ολομέλεια του ΑΠ κατά πλειοψηφία δεν συμφώνησε με την ίδρυση Μονομελών Εφετείων Κακουργημάτων (πρακτικά 23/20-12-11).

2) Η εισαγωγή του θεσμού εισαγγελεία - δικαστή για τον καθορισμό συνολικής ποινής

Με την αντικατάσταση του άρθρου 551 ΚΠΔ, που γίνεται με το άρθρο 35 Ν.Σ., ορίζεται ότι αν πρόκειται να εκτελεστούν κατά του ίδιου προσώπου περισσότερες αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις για διαφορετικά εγκλήματα που συρρέουν και απαγγέληθηκαν από διαφορετικά δικαστήρια, αρμόδιος για τον καθορισμό της συνολικής ποινής είναι ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που επέβαλε τη βαρύτερη ποινή. Κατά της πράξης του εισαγγελέα επιτρέπεται προσφυγή από τον καταδικασμένο στο αρμόδιο δικαστήριο και κατά της απόφασης του δικαστηρίου αναίρεση.

Παρ. Η ρύθμιση είναι αντισυνταγματική γιατί αντιβαίνει στο άρθρο 96 Σ., που ορίζει ότι η τιμωρία των εγκλημάτων και η λήψη όλων των μέτρων που προβλέπουν ποινικοί νόμοι ανήκουν στα τακτικά ποινικά δικαστήρια. Συνεπώς, όταν πρόκειται να καθορισθεί συνολική ποινή, αρμόδιο

δικαστικό συμβούλιο, σε αντίθεση με τον καινηγομένο Ν/Σ το αντιμετωπίζει με το τέχνασμα της κατάρτησης και της εμφάνισης του εισαγγελέα στο συμβούλιο για την προφορική ανάπτυξη της πρότασής του (α. 32 ΚΠΔ όπως τροπ. με α. 32 Ν/Σ).

Το ίδιο πράττει το Ν/Σ ορίζει δηλ. ότι το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο αποφασίζει χωρίς την παρουσία του εισαγγελέα για προφορική ανάπτυξη της πρότασής του και στις εξής περιπτώσεις:

α) Όταν το δικαστήριο ή το συμβούλιο (στην περίπτωση που η απαίτηση αφορά τον ανακριτή ή μέλος του) αποφασίζει για αίτηση εξαίρεσης δικαστικών προσώπων (α. 20 παρ. 1 ΚΠΔ ως τροπ. με α. 32 παρ. 6 Ν/Σ) και β) όταν το Συμβούλιο Πλημμένων αποφασίζει για την υφ' όρου απόλυση του κατηγορούμενου (α. 118 παρ. 1 ΠΚ, 24 παρ. 1 Ν/Σ). Παρ. Η κατάρτιση της αυτοπρόσωπης εμφάνισης του κατηγορουμένου ή του συνηγόρου του στο δικαστικό συμβούλιο, όταν τούτο κρύνει την ουσία της κατηγορίας, τη διάρκεια της προσαγωγής του κράτησης και την υφ' όρου απόλυση του, αντιβαίνει στο συνταγματικό δικαίωμα της δικαστικής ακρόασης, σύμφωνα με το οποίο «Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μηδέν ανάστανται ο' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματά του, όπως ο νόμος ορίζει». Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται σε απόφαση του ΕΛΔΑ «η δυνατότητα του κρατουμένου να ακουσθεί... αποτελεί σε ορισμένες περιπτώσεις μια από τις θεμελιώδεις εγγυήσεις, οι οποίες πρέπει να παρέχονται στις σχετικές με στέρηση της ελευθερίας διαδικασίες» (Sanchez - Reisse κατά τις Ελβετίας 1986. Καμπάνης, Κοτσαριδής, Γισσάκης).

5. Η απόρριψη της αίτησης εξαίρεσης από τους ίδιους δικαστές.

Ορίζεται ότι όταν η αίτηση εξαίρεσης κατά ενός, περισσότερων ή όλων των μελών του δικαστηρίου ή του συμβουλίου κρίνεται ότι είναι αόριστη, προδήλως ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, καταχρηστική ή παράτυπη απορρίπτεται στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου ή του συμβουλίου, στο οποίο υποβάλλεται (α. 16 παρ. 3, 4 και 17 παρ. 3 ΚΠΔ, ως τροπ. με α. 26 παρ. 2 και 26 παρ. 4 Ν/Σ).

Παρ. Η θεσπιζόμενη αυτή αρμοδιότητα των δικαστών να κρίνουν οι ίδιοι τις αιτήσεις εξαίρεσης που υποβάλλονται εναντίον τους προσκρούει στον δικαϊκό κανόνα: NEMO ESSE JUDEX IN PROPRIAM CAUSA (ουδείς είναι δικστής σε υπόθεση που τον αφορά).

(Την Τρίτη το 2ο μέρος)